

Palmzondag-overweging

Lezingen: Jesaia 50, Mc.11

Voorganger: Marcel Elsenaar

In de profetie van Jesaia wordt ons een gezicht getoond, het gezicht van de dienstknecht des Heren die zich bewust is dat de gave die hij van God heeft ontvangen uit zal lopen op folteren, beschimpen en bespuwing. Dat komt ons misschien wat wonderlijk voor. Toch lezen we ook in de evangeliën dat Jezus lang voor zijn aankomst in Jerusalem weet heeft dat hem daar de dood te wachten staat. Hij heeft waarschijnlijk Jesaia ook gelezen.

Daar stonden het volk; met hun palmtakken, voorafgaand aan het Pesach. Ze haalden degene binnen die hun hoop op bevrijding en waarachtig leven symboliseerde. Op dit moment lijkt het al zo ver te zijn. Alle zorgen zijn weg Hosanna!

Jerusalem is de stad van Vrede, voor even. Wat hebben we daarnaar verlangd! En toch, al dat verlangen van al die mensen wordt gedwarsboomd door de wereldlijke en religieuze machten, en uiteindelijk ook door het gebrek aan moed van de mensen zelf.

In die zin is er weinig nieuws onder de zon. Heel veel mensen verlangen naar een beter leven. Heel veel mensen gaan gebukt onder de druk van ons maatschappelijk systeem. Heel veel mensen zoeken op een spirituele manier naar een uitweg. Heel veel mensen doen hun best om goed te leven, goed voor hun kinderen te zorgen, en voor hun ouders, ze doden niet en ze proberen goed met de schepping om te gaan.

Stel je voor dat er iemand komt met een geweldig charisma, die weet hoe je al deze menselijke, economische en ecologische crises moet aanpakken. Zo iemand haal je binnen met palmtakken! Maar ergens gaat er daarna iets mis. Hoe kan dat? Dat is een vraag die ons deze week bezig moet houden. En daarnaast is er een andere vraag. Hoe kan het dat Jezus zijn lot kende, en toch volhardde?

Om met dat laatste te beginnen, dat heet godsvertrouwen. Geloof. Geloof dat de werkelijkheid groter is en anders in elkaar zit dat wij vaak denken. Door alles groter te zien, over de begrensdheid van ons eigen leven heen veranderd ook de prioriteit. Dan worden andere waarden belangrijker dan mijn maatschappelijke status en de hoogte van mijn bankrekening aan het einde van

het leven. Moeilijkheden die je moet verduren in het leven zijn dan geen kwaad wat mij wordt aangedaan, maar beproevingen van mijn diepste waarden. In de vorige eeuw heeft paus Johannes Paulus II een oproep gedaan om de verhalen over nieuwe martelaren op te sturen naar Rome. Duizenden levensbeschrijvingen kwamen binnen van over de hele wereld.

- Over zusters die er voor kozen om in een ziekenhuis in de binnenlanden van Argentinië te blijven, terwijl de besmettelijke epidemie van builenpest die was uitgebroken hun eigen dood zou betekenen.
- Over een groep franse trappisten in Algerije, die met hun leven getuigden van hun geloof in de mogelijkheid dat Christenen en moslims samen kunnen leven. Ook toen zij bedreigd werden besloten dat het meer waardevol was om te blijven en eventueel te sterven, dan de plaatselijke bevolking in de steek te laten en het visioen verloren te laten gaan.

Ik denk ook aan de zalige pater Damiaan die in de tweede helft van de 19^e eeuw er voor koos om uitgezonden te worden naar de kolonie van leprozen. Zijn bisschop gaf hem een zeer dringend advies toen hij aan boord van het schip ging: raak ze niet aan. In zijn levensverhaal lezen we terug dat hij bij aankomst op Molokai als eerste een lepra-lijder omhelsde.

Waren deze mensen levensmoe? Of gedreven door een levensvijandige spiritualiteit? Nee. Zij zijn geraakt door het virus van menswaardigheid en liefde voor de naaste. Als je het leven in het groot bekijkt wordt de liefdevolle relatie tot de naaste het belangrijkste, en zelfs ondergeschikt aan jouw overleven. Het woord Martyros betekent getuige. Deze mensen hebben met hun doen en laten getuigd van hun geloof dat liefde sterker is dan dood.

Oei. Dat is een lastig verhaal. De Russische theoloog Berdyaev zegt het even anders: "het is het grootste mysterie van het leven dat voldoening/ geluk niet gevoeld wordt door hen die nemen en eisenstellen, maar door zij die geven, een offer kunnen brengen. Alleen in hen houdt de levensenergie niet op met stromen, en dat is precies wat bedoeld wordt met creativiteit, scheppen.(...) dus als je wilt ontvangen, geef; als je geluk wilt verkrijgen, zoek het niet, denk er niet over na, vergeet het woord zelfs; als je krachtig wilt zijn, geef dan kracht aan anderen."

Vanuit deze wijsheid kan ik snappen dat de religieuze leiders en de omstanders de boodschap van Jezus lastig vonden. Ik vind het zelf een zeer overtuigende wijsheid, maar moeilijk om naar te leven. De boodschap die Jezus predikt is niet nieuw, want is terug te vinden in alle verhalen van God en het volk. Nieuw is

dat Jezus er een gezicht aan geeft, en werkelijk handelt naar wat hij zegt. En niet alleen zo lang het gemakkelijk is, nee, tot op het kruis. Zelfs daar blijft hij tonen dat hij er volledig in gelooft dat alleen volgehouden liefde ons door het donker kan leiden.

Het visioen duurt voort, al wordt het ook overschaduwd doordat andere goden en machten belangrijker worden gemaakt. Het palmtakje van palmzondag, achter het kruisbeeld gestoken herinnert er het hele jaar aan hoe wij enthousiast werden van het visioen. Het herinnert er ook aan dat we de moed niet hadden, dat onze blik verduisterde, dat we andere dingen eerst wilden doen. Tegelijk worden wij uitgenodigd om ons leven in een groter perspectief te plaatsen. Niet dat van strengheid en zondigheid, maar liefde heeft het laatste woord. Begin maar gewoon met dagelijkse dingen: beur de moedeloze op, luister aandachtig naar je naaste. Open je oren naar de mogelijkheden die zich voordoen om de liefde te laten stromen. En wees niet bang dat het je iets zou kunnen kosten. De economie van de liefde werkt anders dan die van het geld op de bank. Door het uitgeven van liefde krijg je er meer van! Hosanna!